

доступ до офіційних документів». Цей акт є першим у світі обов'язковим для держав-учасниць багатостороннім міжнародним договором з означеної проблеми.

Сьогодні понад 90 країн світу визнали на нормативному рівні і впроваджують на практиці право на доступ до публічної інформації. Право на доступ до публічної інформації знайшло відображення в національному законодавстві України. Найвищим гарантом цього права, як і всіх прав і свобод людини та громадянина, є Конституція України, що закріплює право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію, право вільного доступу до інформації про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту, обов'язковість доведення до відома населення законів та інших нормативно-правових актів, що визначають права і обов'язки громадян. Це дає підстави стверджувати, що право на доступ до інформації є елементом правового статусу особи. Поряд з Конституцією України це питання регулюється рядом інших законів і підзаконних нормативно-правових актів: Законами України «Про інформацію», «Про державну таємницю», «Про звернення громадян»; Указом Президента від 01. 08. 2002 р. «Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості органів державної влади» тощо. Рішучим кроком України на шляху виконання ряду міжнародно-правових зобов'язань і забезпечення громадянам можливості доступу до інформації стало прийняття 13 січня 2011 року Верховною Радою України Закону України «Про доступ до публічної інформації» [3].

Поряд з теоретичним аспектом, доцільно висвітлити і конкретні факти, спрямовані на реалізацію положень зазначеного закону. Наприклад, в Апараті Ради національної безпеки і оборони України було створено окремий Відділ забезпечення доступу до публічної інформації. З метою забезпечення реалізації права кожного на доступ до публічної інформації, розпорядником якої є Київська міська державна адміністрація, в структурі її апарату було створено управління інформаційного забезпечення та доступу до публічної інформації. Не стоїть осторонь і судова гілка влади, про що прямо свідчить Положення про порядок організації доступу до публічної інформації, що знаходиться у володінні Шевченківського районного суду м. Києва та аналогічні нормативно-правові акти інших судів. Ці та інші факти дозволяють стверджувати, що норми, закріплені в законодавстві України, не залишаються пустими словами на папері, а реально втілюються в життя, закладаючи першооснови фундаменту, на якому повинна будуватися демократична держава.

Література:

1. Науково-практичний коментар до закону України «Про доступ до публічної інформації» / Р. Головенко, Д. Котляр, О. Нестеренко, Т. Шевченко. – К.: [б.в.], 2012. – 336 с.
2. Рекомендація Ради Європи № R (81) 19 про доступ до інформації, що знаходиться у розпорядженні державних органів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://access-info.org.ua/rekomendatsija_r_81_19_pro_dostup_do_informatsiji_scho_znahoditsja_u_rozporjadzhenni_derzhavnih_organiv_
3. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.

Василина ГОРБАНЬ

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ПРОБЛЕМАТИКА СЕКТОРАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ СТАЛОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

За даними моніторингових досліджень Світового банку, Україна входить в десятку найбільш енергоємних економік світу [1], що потребує нагальних рішучих дій зі сторони керівництва держави щодо якісного видозмінення напрямків енергетичної політики. Для ефективного функціонування енергетичної сфери України та досягнення належного рівня її енергетичної безпеки особливу увагу слід приділяти застосуванню системного підходу до процесу планування та сталого управління на державному, регіональному та місцевому

рівнях з врахуванням постійних біфуркаційних змін внутрішнього та зовнішнього середовища. Зважаючи на це, важливим є аналізування енергетичного балансу країни в цілому з подальшою деталізацією його структури у розрізі відповідних секторів: промисловість, транспорт, будівлі (громадські, житлові, комерційні) тощо. Такий секторальний підхід до процесу планування сталого енергетичного розвитку в Україні передбачено у Національному плані дій з енергоефективності на період до 2020 року, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.11.2015р. № 1228-р., для виконання основних завдань Національної стратегії сталого розвитку «Україна – 2020».

Національний план визначає розподіл внесків за кожним сектором для досягнення національної індикативної мети енергозбереження – зменшення обсягу енергоспоживання країни на 9% до 2020 року. Схожий секторальний підхід запропонований у методології муніципального енергетичного планування програмної ініціативи Європейської комісії під назвою «Угода мерів» (Covenant of Mayors). Акцент першочергово зміщено на муніципальний рівень, адже встановлено, що найбільшими споживачами паливно-енергетичних ресурсів є міста – вони споживають близько 80% загальної виробленої енергії, продукуючи при цьому приблизно 70% викидів CO₂ [1, 2]. Таким чином, одним із важливих елементів успішної реалізації загальнодержавної політики у енергетичній сфері є ретельне розроблення планів та програм з енергоефективності на місцевому рівні, адже зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів у кінцевого споживача позитивно впливає на відповідні показники енергоефективності регіонів та держави в цілому.

Аналізування ситуації із енергетичним плануванням у містах України показує, що доволі часто воно не має системного характеру. Міські програми енергозбереження зазвичай охоплюють лише певну галузь міста і не узгоджуються з подібними міськими, регіональними чи державними програмами в інших галузях. Через відсутність належного фінансування програмні документи зазвичай носять декларативний характер. В цьому контексті необхідно запроваджувати системний підхід до використання механізмів планування на місцевому рівні шляхом розроблення комплексних програм енергоефективності в державі. Розуміючи необхідність такого підходу, деякі міста України розпочали використовувати кращий міжнародний досвід в енергетичній сфері, долучаючись до програмної ініціативи «Угода мерів». На сьогодні 99 українських міст взяли на себе зобов'язання щодо скорочення обсягу сумарного енергоспоживання та викидів CO₂ шляхом розроблення та реалізації планів дій сталого енергетичного розвитку до 2020 року [2], сприяючи таким чином ефективному екологічно-орієнтованому розвитку економіки для підвищення якості життя населення.

В цілому, існуючі тенденції та виклики сьогодення свідчать, що все більше міст України усвідомлюють необхідність розроблення та впровадження комплексних планів і програм з енергоефективності та збереження клімату, які охоплюють основні галузі та сектори щодо виробництва та споживання паливно-енергетичних ресурсів у містах. Проте питання формування дієвої державної політики в енергетичній сфері стоїть як ніколи гостро. В основному вона повинна бути направлена на зменшення рівня енергоемності валового внутрішнього продукту країни та підвищення рівня енергетичної незалежності держави, враховуючи при цьому екологічні аспекти, зокрема, зменшення викидів парникових газів та підвищення рівня використання альтернативних і відновлюваних джерел енергії.

Методологічна топологія секторальних підходів, запропонованих фахівцями Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, а також європейської програмної ініціативи «Угода мерів», дозволяє надалі розробити уніфікований підхід щодо підготовки планів дій з енергоефективності на різних рівнях управління з подальшим створенням системи моніторингу та оцінки якості їх виконання відповідно до ключових принципів бенчмаркінгу. Окремим питанням необхідно розглядати удосконалення імперативних підходів до планування в енергетичній сфері та забезпечення належного фінансування енергоефективних проєктів на державному, регіональному та місцевому рівнях.